2025/657

2025 3 31

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2025/657

2025 m. kovo 17 d.

kuriuo nustatoma, kad pagal Ukrainos priemonės Ukrainos planą teikiamos negrąžintinos finansinės paramos ir paramos paskolomis trečiosios dalies mokėjimo sąlygos buvo įvykdytos tinkamai

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/792, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė ([1]), ypač į jo 26 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) pagal Ukrainos priemonės I ramstį (toliau – Priemonė) 2024–2027 m. laikotarpiu Ukrainai negrąžintinos paramos ir paskolų forma teikiama iki 38 270 000 000 EUR finansinė parama. Finansavimas pagal I ramstį daugiausia skiriamas remiantis Ukrainos priemonės Ukrainos planu (toliau – Planas). Plane išdėstyta Ukrainos reformų bei investicijų darbotvarkė ir kokybiniai bei kiekybiniai veiksmai, susieti su finansavimu pagal Priemonės I ramstį;

(2) vadovaudamasi Reglamento (ES) 2024/792 19 straipsniu, Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2024/1447 ([2]) dėl Plano vertinimo patvirtinimo. Plano stebėsenos ir įgyvendinimo tvarkaraštis, kuriame nurodyti kokybiniai bei kiekybiniai veiksmai, susieti su finansavimu pagal Priemonės I ramstį, yra išdėstytas tame Sprendime;

(3) Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2024/1447 bendra Planui skirtų finansinių išteklių suma yra 32 270 000 000 EUR, iš jos 5 270 000 000 EUR skirta negrąžintinos finansinės paramos forma ir iki 27 000 000 000 EUR – paskolos forma;

(4) pagal Reglamento (ES) 2024/792 24 ir 25 straipsnius Ukrainai išskirtinio tarpinio finansavimo forma išmokėta Ukrainai 6 000 000 000 EUR, o 1 890 000 000 EUR – išankstinį 7 proc. paskolos paramos, kurią Ukraina gali gauti pagal Planą, mokėjimą sudarančio išankstinio finansavimo forma;

(5) pagal Reglamento (ES) 2024/792 26 straipsnio 4 dalį Ukrainai pagal pirmas dvi Plano dalis išmokėta 8 221 521 428 EUR. 3 000 000 000 EUR išmokėta negrąžintinos finansinės paramos forma, o 5 221 521 428 EUR – paskolų forma. Vadovaujantis Sąjungos ir Ukrainos pagal Reglamento (ES) 2024/792 22 straipsnį sudarytu paskolos susitarimu, 393 017 742 EUR suma iš pirmų dviejų dalių buvo panaudota paskolos išankstiniam finansavimui patvirtinti;

(6) 2025 m. sausio 15 d. Ukraina pagal Reglamento (ES) 2024/792 26 straipsnio 2 dalį pateikė tinkamai pagrįstą prašymą išmokėti Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2024/1447 priede nustatytą trečiąją negrąžintinos finansinės paramos ir paskolos paramos dalį, kuri sudaro 3 717 741 935 EUR. Kartu su prašymu buvo pateikti dokumentai, įrodantys, kad reikiami veiksmai tinkamai įvykdyti, taip pat visi kiti dokumentai, kurių reikalaujama pagal pagrindų susitarimo 12 straipsnį, finansavimo susitarimo 5 straipsnį ir paskolos susitarimo, sudarytų tarp Sąjungos ir Ukrainos pagal atitinkamai Reglamento (ES) 2024/792 9, 10 ir 22 straipsnius, 6 straipsnį;

(7) vadovaudamasi Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2024/1447, Ukraina kartu su savo mokėjimo prašymu pateikė 13 veiksmų, kurie turėjo būti atlikti iki 2024 m. ketvirto ketvirčio, įrodymus apie tinkamą įvykdymą. Tie tinkamai įvykdyti 13 veiksmų yra susiję su įvairiomis Plane išdėstytomis reformomis pagal skyrius dėl viešųjų finansų valdymo, teismų sistemos, viešojo turto valdymo, žmogiškojo kapitalo, verslo aplinkos, decentralizacijos ir regioninės politikos, energetikos sektoriaus, transporto, žemės ūkio ir maisto sektoriaus, ypatingos svarbos žaliavų.

([1]) OL L, 2024/792, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
([2]) 2024 m. gegužės 14 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2024/1447 dėl Ukrainos plano vertinimo patvirtinimo (OL L, 2024/1447, 2024 5 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

Įsigaliojo teisės aktai dėl nemokumo tvarkos tobulinimo, Ukrainos nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų srities reguliavimo komisijos nepriklausomumo užtikrinimo, valstybinio žemės ūkio registro ir nacionalinės naudingųjų iškasenų bazės plėtros programos peržiūros. Priimta valstybės nuosavybės politika, užbaigtas valstybės valdomų įmonių rūšiavimas. Priimtos psichoneurologijos ir kitų stacionariosios globos įstaigų reformavimo ir neįgaliųjų, vyresnio amžiaus asmenų ir vaikų priežiūros deinstitucionalizavimo strategijos. Ukraina taip pat priėmė: nutarimus dėl rinkos priežiūros priemonių atnaujinimo ir ne maisto produktų kontrolės; nutarimus dėl miestų planavimo plėtros vietos lygmeniu; peržiūrėtą Ukrainos nacionalinę transporto strategiją; pasienio su ES valstybėmis narėmis ir Moldovos Respublika infrastruktūros kūrimo ir plėtojimo strategiją; žemės ūkio ir kaimo plėtros strategiją. Sukurta rinka grindžiama atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistema;

(8) vadovaudamasi Reglamento (ES) 2024/792 26 straipsnio 4 dalimi, Komisija išsamiai įvertino Ukrainos prašymą ir teigiamai įvertino, kad buvo tinkamai įvykdyti 13 kokybinių bei kiekybinių veiksmų, susijusių su trečiąja dalimi, kaip nurodyta šio sprendimo priede. Tas teigiamas vertinimas atliktas įgyvendinant Planą. Toliau derinti teisės aktus su ES *acquis* bus lengviau dėl vykdomo stojimo į ES proceso;

(9) Komisija įvertino, kad Ukraina ir toliau atitinka išankstines sąlygas Sąjungos paramai gauti, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2024/792 5 straipsnyje. Visų pirma Ukraina toliau laikosi veiksmingų demokratinių mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, ir jų paiso, taip pat laikosi teisinės valstybės principo ir užtikrina pagarbą žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises;

(10) todėl šiuo sprendimu turėtų būti nustatyta, kad trečiosios dalies pagal Planą atitinkamos mokėjimo sąlygos buvo įvykdytos tinkamai;

(11) atsižvelgiant į sudėtingą fiskalinę padėtį, su kuria susiduria Ukraina, yra nepaprastai svarbu lėšas išmokėti kuo greičiau. Dėl padėties skubumo ir siekiant paspartinti šį procesą, šis sprendimas turėtų įsigalioti jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną ir turėtų būti taikomas nuo jo priėmimo dienos,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Remiantis pagal Reglamento (ES) 2024/792 26 straipsnį pateiktu prie šio sprendimo pridėtu Komisijos vertinimu, nustatoma, kad trečiosios dalies, kuri sudaro 3 717 741 935 EUR, kaip išdėstyta Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2024/1447 priede, atitinkamos mokėjimo sąlygos buvo įvykdytos tinkamai.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas nuo jo priėmimo dienos.

Priimta Briuselyje 2025 m. kovo 17 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. KALLAS

PRIEDAS

Veiksmų, susijusių su trečiąja dalimi pagal Ukrainos planą, tinkamo įvykdymo vertinimas

SANTRAUKA

Vadovaudamasi 2024 m. vasario 29 d. Reglamento (ES) 2024/792, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė ([1]), 26 straipsniu, 2025 m. sausio 15 d. Ukraina pateikė prašymą išmokėti trečiąją Ukrainos plane numatytos paramos dalį. Siekdama pagrįsti mokėjimo prašymą Ukraina įrodė, kad buvo tinkamai įvykdyti visi 13 veiksmų, išdėstytų 2024 m. gegužės 14 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimo 2024/1447 dėl Ukrainos plano vertinimo patvirtinimo priede ([2]).

Remiantis Ukrainos pateikta informacija, laikoma, kad visi 13 veiksmų buvo įvykdyti tinkamai.

Pagal C.2 skyrių „Viešųjų finansų valdymas“ buvo priimtas Valstybinės mokesčių inspekcijos skaitmenizacijos strateginis planas. Pagal C.3 skyrių „Teismų sistema“ įsigaliojo teisės aktai dėl nemokumo tvarkos tobulinimo. Pagal C.6 skyrių „Viešojo turto valdymas“ buvo patvirtinta valstybės nuosavybės politika ir užbaigtas valstybės valdomų įmonių klasifikavimas. Pagal C.7 skyrių „Žmogiškasis kapitalas“ buvo priimtos psichoneurologijos ir kitų stacionariosios globos įstaigų reformos ir neįgaliųjų bei vyresnio amžiaus asmenų priežiūros deinstitucionalizavimo bei vaikų strategijos. Pagal C.8 skyrių „Verslo aplinka“ buvo priimta rezoliucija dėl rinkos priežiūros priemonių atnaujinimo ir ne maisto produktų kontrolės. Pagal C.9 skyrių „Decentralizacija ir regioninė politika“ buvo priimtos rezoliucijos dėl miestų planavimo plėtros vietos lygmeniu. Pagal C.10 skyrių „Energetika“ buvo nustatyta rinka pagrįsta atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistema ir įsigaliojo teisės aktas, kuriuo užtikrinamas Nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų reguliavimo komisijos nepriklausomumas. Pagal C.11 skyrių „Transportas“ buvo priimta peržiūrėta nacionalinė transporto strategija, taip pat priimta pasienio su ES valstybėmis narėmis ir Moldovos Respublika infrastruktūros plėtros ir plėtimo strategija. Pagal C.12 skyrių „Žemės ūkio maisto produktų sektorius“ buvo priimta žemės ūkio ir kaimo plėtros strategija ir įsigaliojo teisės aktas dėl valstybinio žemės ūkio registro. Pagal C.13 skyrių „Ypatingos svarbos žaliavų valdymas“ įsigaliojo teisės aktas dėl nacionalinės mineralinių išteklių bazės plėtros programos peržiūros.

2.1 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Valstybinės mokesčių inspekcijos skaitmenizacijos strateginio plano priėmimas
Susijusi reforma / investicijos: 1 reforma. Geresnis pajamų valdymas
Finansavimo šaltinis: paskolos
Kontekstas Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede 2.1 veiksmo reikalavimas yra: *„Ukrainos valstybinės mokesčių inspekcijos skaitmeninės plėtros, skaitmeninės transformacijos ir skaitmenizacijos strateginio plano priėmimas, laikantis 2024–2030 m. nacionalinės pajamų strategijos rekomendacijų.“* 2.1 veiksmas yra antras veiksmas, numatytas pagal 2 skyriaus („Viešųjų finansų valdymas“) 1 reformą. Prieš jį buvo atliktas 2.2 veiksmas („Valstybinės muitų tarnybos skaitmenizacijos strateginio plano priėmimas“) ir jis 2024 m. II ketv. buvo įvertintas teigiamai.

([1]) 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/792, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė, (OL L, 2024/792, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([2]) 2024 m. gegužės 14 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2024/1447 dėl Ukrainos plano vertinimo patvirtinimo (OL L, 2024/1447, 2024 5 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj). Tarybos įgyvendinimo sprendimo priedas skelbiamas adresu https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9492-2024-ADD-1/en/pdf

Pateikti įrodymai

1. Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2. Finansų ministerijos 2024 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 660 *„Dėl Informacinių technologijų valdymo viešųjų finansų valdymo sistemoje komiteto sprendimo įgyvendinimo“* kopija;

3. prie Finansų ministerijos 2024 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 660 pridėto *Ukrainos valstybinės mokesčių inspekcijos skaitmenizacijos iki 2030 m. strateginio plano* kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 2.1 veiksmo elementus.

2 skyriaus („Viešųjų finansų valdymas“) 1 reformos tikslas – padidinti vidaus pajamų sutelkimą didinant mokesčių ir muitų administravimo veiksmingumą ir efektyvumą. Šiuo tikslu Finansų ministerija 2024 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 660 priėmė Ukrainos valstybinės mokesčių inspekcijos skaitmenizacijos iki 2030 m. strateginį planą. Šio strateginio plano tikslas – pagerinti mokesčių administratoriaus veikimą ir paslaugų teikimo pajėgumus modernizuojant jo skaitmeninės infrastruktūros ekosistemą.

Strateginiame plane nustatyti Valstybinės mokesčių inspekcijos skaitmeninės plėtros pagrindiniai prioritetai ir susiję projektai, laikantis Ukrainos mokesčių kodekso ir 2024–2030 m. nacionalinės pajamų strategijos. Pagrindiniai prioritetai yra šie: i) gerinti mokesčių mokėtojų prievolių vykdymą; ii) skatinti užtikrinti skaidrumą; iii) gerinti duomenų kokybę ir valdymą; iv) suderinti savo skaitmenines sistemas su ES skaitmeninėmis sistemomis ir v) didinti duomenų saugumą. Plane nustatyti 26 projektai, kurie turi būti įgyvendinti per ateinančius penkerius metus, siekiant padėti įgyvendinti nustatytus prioritetus. Šiais projektais siekiama arba patobulinti esamas IT sistemas, arba įdiegti naujas.

Siekiant gerinti mokesčių mokėtojų prievolių vykdymą ir padidinti bendrą mokesčių bazę, plane numatyta įdiegti automatizuotą rizikos vertinimu grindžiamą valdymo ir audito sistemą, skirtą didelės rizikos mokesčių mokėtojams nustatyti ir reikalavimų nesilaikymo rizikai įvertinti. Jame taip pat numatyta tobulinti išankstinį elektroninį mokesčių deklaracijų pildymą, kad būtų galima paprasčiau teikti mokesčių ataskaitas. Skatinant užtikrinti skaidrumą, bus įdiegta informacijos valdymo sistema, skirta tikrojo laiko duomenims apie mokesčių mokėtojų statusą teikti. Sukūrus bendrą elektroninę duomenų saugyklą turėtų pagerėti duomenų kokybė, valdymas ir naudojimas. Atlikus sujungimus su PVM informacijos mainų sistema (VIES) ir Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo ir kontrolės sistema (EMCS) Ukrainai turėtų būti lengviau toliau derinti savo skaitmenines sistemas su ES skaitmeninėmis sistemomis.

Į strateginį planą įtraukta nuostata dėl peržiūros, kuria siekiama užtikrinti suderinamumą su galimais pokyčiais ES lygmeniu, susijusiais su skaitmeninėmis mokesčių administravimo srities sistemomis, įskaitant VIES ir EMCS.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

3.6 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Teisės aktų dėl nemokumo tvarkos tobulinimo įsigaliojimas

Susijusi reforma / investicijos: 2 reforma. Nemokumo reformos ir teismo sprendimų vykdymo užtikrinimas

Finansavimo šaltinis: negrąžintina parama

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede 3.6 veiksmo reikalavimas yra:

„Įstatymo dėl nemokumo tvarkos tobulinimo ir atitinkamų antrinės teisės aktų, kuriais nustatoma nemokumo prevencijos sistema ir juridiniams asmenims ir verslininkams skirta ankstyvojo perspėjimo priemonė, laikantis 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132, įsigaliojimas. Naujame teisės akte daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms sritims:

— *bankroto prevencija ir skolininkų mokumo atkūrimas;*

— *ankstyvas krizės požymių bendrovėje nustatymas;*

— *papildomų įmonių mokumo atkūrimo galimybių nustatymas;*

— *galimybė įmonėms gauti informaciją apie nemokumo prevencijos ir ankstyvojo perspėjimo mechanizmus.“*

3.6 veiksmas yra pirmas iš penkių veiksmų, numatytų pagal 3 skyriaus („Teismų sistema“) 2 reformą. Po šio veiksmo numatytas 3.8 veiksmas dėl teismo sprendimų vykdymo užtikrinimo gerinimo (turi būti įvykdytas iki 2025 m. II ketv.); 3.9 veiksmas dėl duomenų rinkimo sistemos, susijusios su sprendimų vykdymo užtikrinimu, (turi būti įvykdytas iki 2025 m. IV ketv.); 3.7 veiksmas dėl mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) nemokumo procedūrų supaprastinimo (turi būti įvykdytas iki 2026 m. I ketv.) ir 3.10 veiksmas dėl IT sistemos, skirtos teismo sprendimų vykdymui užtikrinti, atnaujinimo, (turi būti įvykdytas iki 2026 m. II ketv.).

Pateikti įrodymai

1) Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2) 2024 m. rugsėjo 19 d. Ukrainos įstatymo Nr. 3985-IX *„Dėl Ukrainos bankroto procedūrų kodekso ir kitų Ukrainos teisėkūros aktų, susijusių su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2019/1023 įgyvendinimu ir prevencinių restruktūrizavimo procedūrų nustatymu, pakeitimų“* kopija;

3) 2024 m. gruodžio 4 d. Ukrainos įstatymo Nr. 4114-IX *„Dėl tam tikrų Ukrainos teisės aktų dėl tam tikrų kategorijų šalies viduje perkeltų asmenų prioriteto teisės gauti kompensaciją už sunaikinto nekilnojamojo turto objektus pakeitimų“* kopija;

4) 2024 m. gruodžio 13 d. Ukrainos ministrų kabineto nutarimo Nr. 1424 *„Dėl Ukrainos teisingumo ministerijos reglamento pakeitimų ir tam tikrų Ukrainos ministrų kabineto nutarimų dėl bankroto panaikinimo“* kopija;

5) 2024 m. gruodžio 23 d. Ukrainos teisingumo ministerijos įsakymo Nr. 3710/5 *„Dėl statistinės informacijos apie asmens prevencinio restruktūrizavimo, bankroto ir nemokumo procedūras rinkimo, apibendrinimo ir skelbimo Ukrainos teisingumo ministerijos interneto svetainėje tvarkos patvirtinimo“* kopija;

6) 2024 m. gruodžio 25 d. Ukrainos teisingumo ministerijos įsakymo Nr. 3734/5 *„Dėl labai mažų įmonių ir mažųjų įmonių prevencinio restruktūrizavimo plano ir susitarimo su prevencinio restruktūrizavimo administratoriumi standartinių formų patvirtinimo“* kopija;

7) 2024 m. gruodžio 25 d. Ukrainos teisingumo ministerijos įsakymo Nr. 3733/5 *„Dėl privalomų klausimų, susijusių su asmenų, ketinančių vykdyti nemokumo specialistų veiklą, rengimu bei nemokumo specialistų, dirbančių su nebankinių finansų įstaigų bankroto bylomis ir valstybės valdomų įmonių ir verslo asociacijų, kurių daugiau kaip 50 % akcijų priklauso valstybei, bankroto bylomis, rengimu, sąrašų pakeitimų“* kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 3.6 veiksmo elementus.

2024 m. rugsėjo 19 d. Ukrainos parlamentas priėmė įstatymą Nr. 3985-IX. 2024 m. gruodžio 4 d. jis priėmė įstatymą Nr. 4114-IX, kuriuo iš dalies keičiama įstatymo nuostatų įsigaliojimo data. Remiantis šiuo pakeitimu, įstatymas įsigaliojo 2025 m. sausio 1 d., o atitinkami antrinės teisės aktai buvo priimti nuo 2024 m. gruodžio 4 d. iki 2025 m. sausio 1 d.

Įstatymu Nr. 3985-IX nustatyta nemokumo prevencijos sistema ir juridiniams asmenims ir verslininkams skirtos ankstyvojo perspėjimo priemonės, laikantis *2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132*. Šiuo įstatymu nustatyta sistema suteikia galimybę užkirsti kelią bankrotui ir atkurti skolininkų mokumą. Visų pirma, ši sistema apima šiuos veiksmus: i) nemokumo rizikos nustatymą ir informacijos apie ją teikimą; ii) aiškų prevencinio restruktūrizavimo procedūros pradėjimo ir užbaigimo procesą; iii) aiškius ir išsamius restruktūrizavimo planų reikalavimus; iv) nemokumo specialisto paskyrimą; v) reikalavimą, kad skolininkai turi įrodyti įmonės gyvybingumą; vi) kreditorių geriausių interesų kriterijaus taikymą; vii) skolininko apsaugos priemones (įskaitant vykdymo užtikrinimo priemonių taikymo sustabdymą); viii) privalomo kreditorių ar kreditorių eilių daugumos reikalavimų modifikavimo teismo sprendimu mechanizmo taikymą nagrinėjant kreditorių reikalavimus; ix) darbuotojų interesų apsaugą ir x) labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms taikomos procedūros supaprastinimą.

Šiuo įstatymu suteikiama galimybė iš anksto nustatyti krizės požymius bendrovėje. Tai, be kita ko, užtikrinama nustačius auditorių, apskaitininkų ir bendrovės vadovybės teisinę prievolę pranešti skolininkams apie bet kokius nemokumo požymius ar grėsmes. Ukrainos teisingumo ministerija savo interneto svetainėje turi paskelbti informaciją apie ankstyvojo perspėjimo apie nemokumo riziką procedūrą ir priemones. Antrinės teisės aktais atnaujinami privalomi nemokumo specialistų mokymo reikalavimai, įtraukiant prevencinį restruktūrizavimą, taip siekiant padidinti informuotumą apie šią procedūrą ir skatinti ją taikyti. Įstatymas suteikia galimybę nustatyti ir įgyvendinti papildomas įmonių mokumo atkūrimo priemones. Tai, be kita ko, papildomos skolininkų apsaugos priemonės, susijusios su laikinu finansavimu, įsipareigojimų pertvarkymu ir naujomis finansavimo ir kapitalo pritraukimo priemonėmis, kurios numatomos kaip restruktūrizavimo plano dalis.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

6.1 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Valstybės nuosavybės politikos ir valstybės valdomų įmonių klasifikacijos priėmimas

Susijusi reforma / investicijos: 1 reforma. Valstybės nuosavybės politikos patvirtinimas

Finansavimo šaltinis: paskolos

Aplinkybės:

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede 6.1 veiksmo reikalavimas yra:

„Ukrainos ministrų kabineto nutarimo dėl bendros valstybės nuosavybės politikos ir valstybės valdomų įmonių klasifikacijos patvirtinimo priėmimas ir paskelbimas. Valstybės nuosavybės politikoje daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms sritims:

— *viešosios politikos tikslų, kuriuos valstybės valdomos įmonės turi pasiekti, išvardijimas;*

— *valstybės vaidmens valdant valstybės valdomas įmones aprašymas; kaip valstybė įgyvendins savo nuosavybės politiką ir atitinkami valdžios institucijų, dalyvaujančių ją įgyvendinant, vaidmenys ir atsakomybės sritys;*

— *bendrų priežasčių, kodėl valstybės valdomos įmonės nuosavybės teise priklauso valstybei, nustatymas ir reguliari jų peržiūra;*

— *ilgalaikių ir visus valdžios sektorius apimančių valstybės valdomų įmonių nuosavybės prioritetų nustatymas;*

— *dividendų politikos, stebėtojų tarybų narių ir vadovų atlyginimų politikos rengimas.*

Pagal nuosavybės politiką leidžiama įgyvendinti EBPO įmonių valdymo reformas SSO įmonėse, kad būtų padidinta konkurencija gamtinių dujų rinkose.

Atlikus valstybės įmonių klasifikavimą bus pasiekti šie rezultatai:

— *valstybės valdomų įmonių, kurios ir toliau bus valstybės nuosavybė kaip strateginės svarbos įmonės, sąrašas;*

— *valstybės valdomų įmonių, kurias bus pasiūlyta privatizuoti, sąrašas, taip pat specialiame poskirsnyje nurodant visas valstybės valdomas įmones, kurių privatizavimas laikinai uždraustas esant karo padėčiai;*

— *valstybės valdomų įmonių, kurios bus likviduojamos, sąrašas.“*

6.1 veiksmas yra vienintelis veiksmas, numatytas pagal 6 skyriaus („Viešojo turto valdymas“) 1 reformą.

Pateikti įrodymai

1) Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2) 2024 m. lapkričio 29 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 1369 dėl valstybės nuosavybės politikos, valstybės valdomų įmonių stebėtojų tarybų narių ir jų vadovų atlyginimų politikos ir valstybės dividendų politikos priėmimo kopija;

3) 2024 m. lapkričio 29 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 1369 priedo *„Valstybės nuosavybės politika, valstybės valdomų įmonių stebėtojų tarybų narių ir jų vadovų atlyginimų politika ir valstybės dividendų politika“* kopija;

4) 2024 m. lapkričio 29 d. sprendimo 2.6 dėl protokolo Nr. 122 dėl Valstybės nuosavybės politikos veiksmų plano patvirtinimo kopija;

5) 2024 m. lapkričio 29 d. sprendimo 2.6 dėl protokolo Nr. 122 priedo *„Valstybės nuosavybės politikos veiksmų planas“* kopija;

6) 2024 m. gruodžio 27 d. sprendimo 6.1 dėl protokolo Nr. 135dėl valstybės valdomų įmonių klasifikacijos patvirtinimo kopija;

7) 2025 m. sausio 24 d. ministrų kabineto posėdžio protokolo Nr. 9, kuriame minimas Energetikos ministerijos parengtas dujų skirstymo sistemos operatorių bendrojo valdymo reformos planas, kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 6.1 veiksmo elementus.

2024 m. lapkričio 29 d. Ukrainos ministrų kabinetas priėmė Valstybės nuosavybės politiką. Tai išsamus dokumentas, kuriame apibrėžiamas valstybės vaidmuo valdant valstybės valdomas įmones (VVĮ). Remiantis šio dokumento nuostatomis, jį privaloma peržiūrėti per vienus metus nuo jo patvirtinimo, o vėliau – ne rečiau kaip kas penkerius metus.

Valstybės nuosavybės politikoje nustatyti viešosios politikos tikslai, prie kurių įgyvendinimo turi prisidėti VVĮ, pavyzdžiui, prekių tiekimas ir paslaugų teikimas siekiant patenkinti piliečių poreikius ir prisidėti prie tvarios ekonominės plėtros ir socialinės gerovės. VVĮ taip pat turėtų prisidėti prie aplinkos apsaugos, energijos vartojimo efektyvumo ir skaitmenizacijos.

Ukrainos pirminės teisės aktuose nustatytos pagrindinės valdžios subjektų pareigos valdant valstybės valdomas įmones. Valstybės nuosavybės politikoje taip pat apibūdinami valdžios institucijų ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, pavyzdžiui, Antimonopolinio komiteto ir Valstybės turto fondo, vaidmenys įvairiuose procesuose, susijusiuose su valstybės turto valdymu. Pateikiamas išsamus atsakomybės sričių (pvz., atsakomybės už klasifikavimo veiksmus, privatizavimą, įmonių valdymo principų taikymą ir VVĮ veiklos rezultatų vertinimą) paskirstymas. Atliekant klasifikavimą, Ekonomikos ministerija koordinuoja už konkrečias sritis atsakingų ministerijų ir suinteresuotųjų subjektų indėlį rengiant klasifikaciją, o ministrų kabinetas atsako už oficialų jos patvirtinimą. Su Ukrainos parlamentu taip pat konsultuojamasi dėl VVĮ, ir toliau priklausysiančių valstybei, sąrašo patvirtinimo. Valstybės nuosavybės politikoje taip pat apibūdinamas finansų ministerijos vaidmuo viso proceso metu.

Valstybės nuosavybės politikoje nustatytos bendros priežastys, kodėl VVĮ ir toliau turi būti kontroliuojamos valstybės, ir su tuo susiję tikslai. Joje minima rinkos nepakankamumo ir natūralių monopolijų rizika, taip pat poreikis užtikrinti nacionalinį saugumą ir gynybą. VVĮ valdymo subjektai turi įrodyti, kad laikosi valstybės nuosavybės politikoje nustatytų tikslų ir argumentų, kad įmonę ir toliau turi kontroliuoti valstybė.

Valstybės nuosavybės politikoje nustatyti ilgalaikiai ir visų valdžios sektorių prioritetai, susiję su VVĮ nuosavybe, kuriais užtikrinamas tinkamas valstybės turto valdymas. Tai, be kita ko, valstybės įmonėms taikomų skaidrumo ir ataskaitų teikimo reikalavimų; VVĮ veiklos vertinimo procedūrų ir tikslų bei procedūrų, kuriomis užtikrinamas konkurencinio neutralumo ir įmonių valdymo tvarkos laikymasis, parengimas. Dokumente taip pat nustatyti tikslai, susiję su valstybės turto valdymu karo padėties metu ir konkretus trumpalaikis tikslas – užtikrinti nacionalinį saugumą.

Ukrainos ministrų kabinetas kartu su valstybės nuosavybės politika patvirtino valstybės valdomų įmonių stebėtojų tarybų narių ir jų vadovų atlyginimų politiką ir valstybės dividendų politiką. Atlyginimų politikoje reikalaujama laikytis labiau suderinto požiūrio į skirtingas VVĮ. Valstybės dividendų politikoje nustatyti bendrieji valstybės valdomų įmonių dividendų dydžio ir mokėjimo į valstybės biudžetą principai.

Valstybės nuosavybės politikoje nustatytas Ukrainos įsipareigojimas įgyvendinti EBPO įmonių valdymo reformas skirstymo sistemos operatorių (STO) sektoriuje, kad būtų pagerinta konkurencija gamtinių dujų rinkose. Siekdamas toliau plėtoti šį įsipareigojimą, ministrų kabinetas susipažino su veiksmų planu dėl atskiro ir nepriklausomo juridinio asmens su nepriklausoma STO valdančia priežiūros taryba įsteigimo, laikantis įmonių valdymo principų.

Valstybės nuosavybės politikoje taip pat nustatyti klasifikavimo proceso etapai. Tuo remdamasis ministrų kabinetas oficialiai patvirtino VVĮ klasifikaciją. Tai, be kita ko: i) VVĮ, kurios ir toliau priklausys valstybei, sąrašas; ii) VVĮ, kurių privatizavimas sustabdytas esant karo padėčiai, sąrašas ir iii) VVĮ, kurių turtą privatizavimo arba likvidavimo tikslais kontroliuos Valstybės turto fondas, sąrašas. Kaip apibrėžta valstybės nuosavybės politikoje, Valstybės turto fondas sudarys du atskirus sąrašus: privatizuojamų VVĮ ir likviduojamų VVĮ.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

7.5 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Psichoneurologijos ir kitų stacionariosios globos įstaigų reformų ir neįgaliųjų bei vyresnio amžiaus asmenų priežiūros deinstitucionalizavimo strategijos ir 2024–2028 m. strategijos dėl kiekvieno vaiko Ukrainoje teisės augti šeimos aplinkoje užtikrinimo priėmimas

Susijusi reforma / investicijos: 5 reforma. Geresnė socialinė infrastruktūra ir deinstitucionalizavimas

Finansavimo šaltinis: paskolos

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede 7.5 veiksmo reikalavimas yra:

„Ministrų kabineto įsakymo dėl psichoneurologijos ir kitų stacionariosios globos įstaigų reformų ir neįgaliųjų bei vyresnio amžiaus asmenų priežiūros deinstitucionalizavimo strategijos ir Ministrų kabineto įsakymo dėl 2024–2028 m. strategijos dėl kiekvieno vaiko Ukrainoje teisės augti šeimos aplinkoje užtikrinimo priėmimas. Strategijose daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms sritims:

— *socialinių paslaugų, skirtų padėti šeimoms su vaikais, neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus asmenims savarankiškai gyventi bendruomenėje ir užkirsti kelią apgyvendinimui globos įstaigose, plėtojimas;*

— *asmenims su negalia ir vyresnio amžiaus žmonėms, kuriems reikia papildomos paramos, skirtų kasdienio gyvenimo paslaugų plėtojimas;*

— *vaikų, paliktų be tėvų priežiūros, auklėjimo šeimoje (pvz., globos šeimoje, globos ir įvaikinimo) užtikrinimas.*“

7.5 veiksmas yra vienintelis veiksmas, numatytas pagal 7 skyriaus („Žmogiškasis kapitalas“) 5 reformą.

Pateikti įrodymai

1) Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2) 2024 m. gruodžio 24 d. ministrų kabineto įsakymo Nr. 1355-r dėl Psichoneurologijos ir kitų stacionariosios globos įstaigų reformų ir neįgaliųjų bei vyresnio amžiaus asmenų priežiūros deinstitucionalizavimo strategijos iki 2034 m. ir jos įgyvendinimo 2025–2027 m. priemonių plano patvirtinimo kopija;

3) 2024 m. lapkričio 26 d. ministrų kabineto potvarkio Nr. 1201 dėl 2024–2028 m. strategijos dėl kiekvieno vaiko Ukrainoje teisės augti šeimos aplinkoje užtikrinimo, ir jos įgyvendinimo 2024–2026 m. priemonių plano patvirtinimo kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 7.5 veiksmo elementus.

2024 m. lapkričio 26 d. ministrų kabinetas priėmė 2024–2028 m. strategiją dėl kiekvieno vaiko teisės augti šeimos aplinkoje užtikrinimo ir jos įgyvendinimo 2024–2026 m. priemonių veiksmų planą.

Šia strategija siekiama užtikrinti, kad kiekvienas vaikas galėtų pasinaudoti savo teise augti saugioje ir palankioje šeimos aplinkoje, sukuriant paramos vaikams ir šeimoms, kuriose auga vaikai, sistemą, reintegruojant vaikus į jų šeimas ir plėtojant ugdymo šeimose formas (įskaitant globą šeimoje, globą ir įvaikinimą).

Strategija grindžiama deinstitucionalizavimo principais ir tuo, kad šeima yra geriausia aplinka visapusiškam ir darniam vaikų vystymuisi. Ja siekiama užtikrinti auklėjimą šeimoje ir numatomi veiksmai, kuriais siekiama iš dalies pakeisti teisės aktus ir sudaryti sąlygas užtikrinti geresnę aplinką, kurioje atsižvelgiama į vaikų interesus ir poreikius. Šia strategija remiamas našlaičių ir be tėvų priežiūros likusių vaikų, įskaitant vaikus su negalia, auginimas šeimos aplinkoje. Ja siekiama, kad vaikams ir šeimoms, kuriose auga vaikai, būtų teikiamos paramos paslaugos, pavyzdžiui: parama globėjų šeimų specializacijai, siekiant padėti joms sudaryti tinkamas sąlygas specialiųjų poreikių turintiems vaikams; tikslinės paramos paslaugos vaikams (įskaitant vaikus su negalia) ir 14–23 m. asmenims, kuriems užtikrinama alternatyvi priežiūra ir auklėjimas, siekiant padėti jiems gyventi savarankiškai ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime.

2024 m. gruodžio 24 d. ministrų kabinetas priėmė Psichoneurologijos ir kitų stacionariosios globos įstaigų reformų ir neįgaliųjų bei vyresnio amžiaus asmenų priežiūros deinstitucionalizavimo strategiją iki 2034 m. bei jos pirmojo 2025–2027 m. etapo įgyvendinimo priemonių planą. Šia strategija siekiama užtikrinti, kad neįgalieji ir vyresnio amžiaus asmenys galėtų naudotis savo teise į savarankišką gyvenimą ir dalyvauti savo vietos bendruomenės veikloje. Tai, be kita ko, yra galimybių be kliūčių naudotis reikiamomis paslaugomis (pvz., švietimo, kultūros ir socialinės, teisinės, medicininės ir psichologinės pagalbos) užtikrinimas.

Pagal šią strategiją remiama socialinių, reabilitacijos ir kasdienį gyvenimą palengvinančios aplinkos paslaugų, kurių reikia asmenims su negalia ir vyresnio amžiaus asmenims, kad jie galėtų savarankiškai gyventi savo pasirinktoje aplinkoje, rinkos plėtra. Joje pripažįstamas šeimų vaidmuo ir siekiama pagerinti prieigą prie informacijos apie prieinamas priežiūros ir paramos galimybes, kad būtų galima priimti informacija pagrįstus sprendimus. Pagal šią strategiją remiamas ilgalaikės priežiūros ir socialinių paslaugų kokybės gerinimas. Ja siekiama patobulinti tokių paslaugų teikimo procedūras ir standartus ir atnaujinti atitikties tokiems standartams vertinimo sistemą.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

8.7 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Nutarimo dėl rinkos priežiūros priemonių atnaujinimo ir ne maisto produktų kontrolės, įskaitant produktų saugos patikrinimą, priėmimas

Susijusi reforma / investicijos: 5 reforma. Teisės aktų ir standartų suderinimas su ES

Finansavimo šaltinis: paskolos

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede 8.7 veiksmo reikalavimas yra:

„Ukrainos ministrų kabineto nutarimo dėl 2022 m. kovo 13 d. nutarimo Nr. 303 dėl valstybės priežiūros (kontrolės) ir valstybinės rinkos priežiūros priemonių taikymo nutraukimo karo padėties sąlygomis pakeitimų, susijusių su valstybinės rinkos priežiūros neįtraukimu į jo taikymo sritį, ir 2022 m. gegužės 3 d. nutarimo Nr. 550 dėl ne maisto produktų valstybinės kontrolės nutraukimo karo padėties sąlygomis pakeitimų priėmimas siekiant atnaujinti rinkos priežiūros priemones ir ne maisto produktų kontrolę, įskaitant produktų saugos patikrinimus.“

8.7 veiksmas yra pirmasis veiksmas įgyvendinant 8 skyriaus („Verslo aplinka“) 5 reformą. Po jo bus įgyvendinamas 8.8 veiksmas dėl trijų pramoninių gaminių grupių darniųjų standartų priėmimo (turi būti įvykdytas iki 2025 m. III ketv.).

Pateikti įrodymai

1) 2024 m. kovo 8 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 261 *„Dėl 2022 m. kovo 13 d. Ukrainos ministrų kabineto nutarimo Nr. 303 ir 2022 m. gegužės 3 d. nutarimo Nr. 550 pakeitimų“* kopija;

2) 2024 m. rugsėjo 6 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 1052 *„Dėl 2022 m. kovo 13 d. Ukrainos ministrų kabineto nutarimo Nr. 303 ir 2022 m. gegužės 3 d. nutarimo Nr. 550 pakeitimų“* kopija;

3) 2024 m. gruodžio 27 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 1511 *„Dėl 2022 m. kovo 13 d. Ukrainos ministrų kabineto nutarimo Nr. 303 pakeitimų ir tam tikrų Ukrainos ministrų kabineto nutarimų panaikinimo“* kopija;

4) 2022 m. kovo 13 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 303 *„Dėl valstybės priežiūros (kontrolės) ir valstybinės rinkos priežiūros priemonių taikymo nutraukimo“* kopija;

5) 2022 m. gegužės 3 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 550 *„Dėl ne maisto produktų valstybinės kontrolės nutraukimo karo padėties sąlygomis“* kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 8.7 veiksmo elementus.

Priėmusi tris paskesnius nutarimus, Ukraina visiškai atkūrė ne maisto produktų rinkos priežiūrą, kontrolę ir patikrinimus. Šiais nutarimais buvo iš dalies pakeisti 2022 m. kovo 13 d. Ukrainos ministrų kabineto nutarimas Nr. 303 ir 2022 m. gegužės 3 d. nutarimas Nr. 550, taip siekiant atkurti valstybės vykdomą ne maisto produktų priežiūrą ir kontrolę bei produktų saugumo patikrinimus.

Šiais trimis nutarimais buvo laipsniškai atkurta rinkos priežiūra, kontrolė ir patikrinimai, kaip nurodyta toliau.

— 2024 m. kovo 8 d. nutarimu Nr. 261 buvo atkurta šių pramoninių prekių, kurioms taikomas Susitarimas dėl atitikties vertinimo, rinkos priežiūra ir kontrolė: i) buitinių nekryptinės spinduliuotės lempų; ii) žemos įtampos elektros įrangos, atitinkančios techninius reikalavimus dėl įrangos elektromagnetinio suderinamumo, ir iii) mašinų saugos techninius reglamentus atitinkančių mašinų ir įrangos.

— 2024 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 1050 buvo dar labiau išplėsta toliau nurodytų prekių rinkos priežiūra ir kontrolė: i) techninius reglamentus dėl žaislų saugos atitinkančių žaislų; ii) techninius reglamentus dėl mobiliųjų slėginių įrenginių atitinkančių mobiliųjų slėginių įrenginių; iii) techninių reglamentų dėl asmeninių apsaugos priemonių reikalavimus atitinkančių asmeninių apsaugos priemonių; iv) liftų ir liftų saugos komponentų techninių reglamentų reikalavimus atitinkančių liftų ir liftų saugos įtaisų ir v) medicinos priemonių techninių reglamentų reikalavimus atitinkančių medicinos priemonių ir jų pagalbinių elementų.

— 2024 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. 511 buvo visiškai atnaujinti ne maisto produktų patikrinimai, kurie buvo sustabdyti nuo 2022 m. kovo 13 d.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

9.6 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Nutarimų dėl miestų planavimo plėtros vietos lygmeniu priėmimas

Susijusi reforma / investicijos: 3 reforma. Regioninės politikos plėtojimas ir įgyvendinimas

Finansavimo šaltinis: paskolos

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede 9.6 veiksmo reikalavimas yra:

„Ukrainos ministrų kabineto nutarimų, kuriais patvirtinama valstybinio lygmens miestų planavimo kadastro, Bendro valstybinio adresų registro, Bendro valstybinio pastatų ir konstrukcijų registro, Bendro valstybinio administracinių vienetų registro tvarkymo tvarka ir iš dalies keičiami Ukrainos ministrų kabineto nutarimai, kuriais reglamentuojamas miestų planavimo dokumentų rengimas elektroninių dokumentų forma, Bendros valstybinės elektroninės sistemos tvarkymas valstybės registrų ir kadastrų statybos, integravimo ir informacijos sąveikos srityje, priėmimas.“

9.6 veiksmas yra antrasis ir paskutinis veiksmas įgyvendinant 9 skyriaus („Decentralizacija ir regioninė politika“) 3 reformą.

Pateikti įrodymai

1. Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2. 2024 m. kovo 5 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 254 dėl kai kurių su Bendro valstybinio administracinių vienetų ir teritorinių bendrijų teritorijų registro, Bendro valstybinio adresų registro, Pastatų ir konstrukcijų registro, priklausančių bendrai valstybinei elektroninei sistemai statybos srityje, kūrimo eksperimentinio projekto įgyvendinimu susijusių klausimų kopija;

3. 2024 m. gegužės 30 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 613 *„Dėl bendros valstybinės elektroninės sistemos tvarkymo statybos srityje tvarkos pakeitimų“* kopija;

4. 2024 m. rugpjūčio 9 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 909 *„Dėl kai kurių miestų planavimo kadastro įdiegimo valstybės lygmeniu eksperimentinio projekto įgyvendinimo klausimų“* kopija;

5. 2024 m. gruodžio 31 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 1557 *„Dėl Ukrainos ministrų kabineto nutarimų dėl miestų planavimo dokumentų rengimo vietos lygmeniu pakeitimų“* kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir įrodymai apima visus 9.6 veiksmo elementus.

Bendras šio veiksmo tikslas – prisidėti prie Ukrainos teritorijų skaitmeninės plėtros, kuri yra vienas iš valstybinės regioninės politikos, ekonomikos gaivinimo politikos ir miestų planavimo politikos prioritetų. Ministrų kabinetas priėmė keturis atskirus nutarimus, kuriais iš dalies keičiami keli kiti nutarimai, taip pat kelios procedūros, klasifikacijos ir reglamentai.

2024 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 254 buvo patvirtintas Bendras valstybinis adresų registras, Bendras valstybinis pastatų ir konstrukcijų registras ir Bendras valstybinis administracinių vienetų registras. Šio nutarimo tikslas – sukurti suderintus oficialius informacijos šaltinius, t. y. Ukrainos administracinių vienetų ir teritorijų registrus. Konkrečiau, šiuose registruose pateikiama informacija apie konkrečius objektus (pvz., gatvių žibintus, tvoras ir sienas), pastatų, konstrukcijų ir patalpų adresus ir technines charakteristikas. Prieš tai valstybė galėjo susipažinti tik su informacija apie žemės sklypų naudojimą (valstybiniame žemės kadastre), statybos veiklą (statybos veiklos registre) ir teises į nekilnojamąjį turtą. Sukūrus naujus informacijos registrus tapo įmanoma veiksmingiau sekti duomenis valstybės lygmeniu, taip sumažinant galimai pernelyg dideles išlaidas ir neveiksmingumą.

2024 m. gegužės 30 d. nutarime Nr. 613 raginama toliau taikyti bendrą valstybinę elektroninę sistemą, skirtą valstybiniams registrams ir kadastrams kurti bei integruoti ir jų duomenų sąveikai užtikrinti, kad atitinkamos procedūros derėtų su teisės aktais.

2024 m. rugpjūčio 9 d. nutarimu Nr. 909 buvo nustatyta veikianti ir integruota valstybės lygmens miestų planavimo kadastro informacinė sistema. Anksčiau buvo naudojamas tik nedidelis regionų ir vietos lygmenimis veikiančių funkcinių IT sistemų tinklas. Nustačius šią sistemą taip pat buvo sudarytos sąlygos toliau skaitmenizuoti miestų planavimo dokumentų rengimo, atnaujinimo, keitimo ir tvirtinimo procedūras pagal vienodus reikalavimus.

2024 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. 1557 buvo iš dalies pakeistos procedūros ir nutarimai, kuriais nustatytos elektroninių dokumentų ir įvairių techninių klasifikacijų, naudotinų rengiant miestų planavimo dokumentus, techninės specifikacijos.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

10.2 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Rinka pagrįstos atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemos sukūrimas

Susijusi reforma / investicijos: 2 reforma. Patobulinta reglamentavimo sistema siekiant didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį ir užtikrinti stabilų energetikos sistemos veikimą

Finansavimo šaltinis: paskolos

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede pateiktame veiksmų aprašyme 10.2 veiksmas aprašytas taip:

„Rinka pagrįstos investicijų į atsinaujinančiųjų išteklių energijos teisės aktų ir reguliavimo sistemos, atitinkančios ES taisykles, t. y. būtinų konkurenciniams aukcionams skirtų procedūrų ir dokumentų, įsigaliojimas. Priimamas ir (arba) iš dalies keičiamas šis teisėkūros procedūra priimamas aktas: Ministrų kabineto nutarimas dėl 2019 m. gruodžio 29 d. Ministrų kabineto nutarimo Nr. 1175 dėl aukcionų, skirtų paramos kvotų paskirstymui, tvarkos tobulinimo pakeitimų.“

10.2 veiksmas yra pirmas veiksmas, numatytas pagal 10 skyriaus („Energetikos sektorius“) 2 reformą. Po jo bus įgyvendintas 10.3 veiksmas dėl teisės aktų, kuriais siekiama sutrumpinti leidimų investicijoms į atsinaujinančiuosius energijos išteklius išdavimo procedūras, (turi būti įvykdytas iki 2026 m. III ketv.), ir 10.4 veiksmas dėl veiksmų gairių, kuriomis papildomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos mokestis atskiriamas nuo perdavimo tarifo, priėmimo, (turi būti įvykdytas iki 2025 m. IV ketv.).

Pateikti įrodymai

1) Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2) 2024 m. kovo 1 d. ministrų kabineto nutarimo Nr. 232 dėl 2018 m. gegužės 23 d. Ukrainos ministrų kabineto nutarimo Nr. 420 ir 2019 m. gruodžio 27 d. nutarimo Nr. 1175 pakeitimų kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 10.2 veiksmo elementus.

Šios reformos tikslas – padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį Ukrainos energijos rūšių derinyje. 2024 m. kovo 1 d. įsigaliojo nutarimas Nr. 232, kuriuo iš dalies pakeisti du pagrindiniai nutarimai, susiję su investicijų į atsinaujinančiųjų išteklių energiją teisės aktų sistema. Šiais pakeitimais buvo nustatyta rinka pagrįsta investicijų į atsinaujinančiuosius energijos išteklius teisės aktų ir reglamentavimo sistema. Juose nustatyta, kad aukciono procedūros turi būti taikomos tik skirstant paramą pagal rinkos priemokų mechanizmą. Juose taip pat nurodomos konkurenciniams aukcionams būtinos procedūros ir dokumentai (pvz., pasirengimo aukcionui, aukciono laimėtojo nustatymo remiantis aukciono rezultatais ir metinių paramos verslo subjektams, gaminantiems elektros energiją iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kvotų nustatymo). Remiantis šiais pakeitimais, aukcionai turi būti organizuojami taip, kad, be kita ko, būtų užtikrinama jų dalyvių konkurencija; atvirumas, skaidrumas ir dalyvių nediskriminavimas bei laikantis ES taisyklių užtikrinamas informacijos apie dalyvius konfidencialumas iki aukciono pabaigos.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

10.10 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Teisės akto, kuriuo užtikrinamas Nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų reguliavimo komisijos nepriklausomumas, įsigaliojimas

Susijusi reforma / investicijos: 5 reforma. Nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų reguliavimo komisijos nepriklausomumo užtikrinimas

Finansavimo šaltinis: paskolos

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede pateiktame veiksmų aprašyme 10.10 veiksmas aprašytas taip:

„2023 m. rugpjūčio 24 d. įstatymo Nr. 3354-IX dėl teisėkūros veiklos pakeitimų, pagal kuriuos Nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų reguliavimo komisijos sprendimams, kurie yra norminiai teisės aktai, netaikoma įstatyme numatyta registravimo procedūra, įsigaliojimas. Šiuose pakeitimuose daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms sritims:

— *reguliavimo institucijos nepriklausomumo užtikrinimas, kaip numatyta 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (nauja redakcija), ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančioje Direktyvą 2003/55/EB;*

— *Ukrainos įstatymo dėl Nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų reguliavimo komisijos 5 straipsnio dėl draudimo valstybės įstaigoms kištis į reguliavimo institucijos veiklą įgyvendinimas.“*

10.10 veiksmas yra pirmas veiksmas, numatytas pagal 10 skyriaus („Energetikos sektorius“) 5 reformą. Po jo bus įgyvendinamas 10.11 veiksmas, susijęs su Ukrainos įstatymo dėl Nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų reguliavimo komisijos pakeitimų, kuriais turėtų būti toliau didinamas Nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų reguliavimo komisijos nepriklausomumas, įsigaliojimu, (turi būti įvykdytas iki 2025 m. IV ketv.).

Pateikti įrodymai

1) Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2) 2024 m. rugpjūčio 21 d. Ukrainos įstatymo Nr. 3915-IX dėl tam tikrų Ukrainos įstatymų pakeitimų, susijusių su tam tikrų terminijos vartojimo energetikos sektoriuje klausimų sureguliavimu, kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 10.10 veiksmo elementus.

Bendras šios reformos tikslas – stiprinti energetikos reguliavimo institucijos nepriklausomumą ir užtikrinti veiksmingą energetikos ir komunalinių paslaugų sektorių rinkų veikimą ir plėtrą. 2024 m. rugpjūčio 21 d. Ukrainos parlamentas priėmė Ukrainos įstatymą Nr. 3915-IX dėl tam tikrų Ukrainos įstatymų pakeitimų, susijusių su tam tikrų terminijos vartojimo energetikos sektoriuje klausimų sureguliavimu. Jis įsigaliojo 2024 m. rugsėjo 18 d. Bendras šio įstatymo tikslas – pritaikyti reglamentavimo sistemą prie technologinės plėtros ir suderinti teisines apibrėžtis su ES standartais.

Įstatymo 7 straipsnyje nustatyta, kad Nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų reguliavimo komisijos (NEKPRK) parengtiems norminiams teisės aktams netaikomas Teisingumo ministerijos administruojamos valstybinės registracijos reikalavimas. Minėtame straipsnyje taip pat nustatyta, kad NEKPRK paskelbti norminiai teisės aktai turėtų būti įtraukiami į bendrą valstybinį norminių teisės aktų registrą.

Šiais pakeitimais užtikrinama, kad pagal 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, (nauja redakcija) 57 straipsnio 5 dalį ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančią Direktyvą 2003/55/EB, NEKPRK būtų netaikomas valstybinės registracijos procedūrų reikalavimas ir ji galėtų priimti savarankiškus sprendimus. Jais taip pat įgyvendinamas Ukrainos įstatymo dėl Nacionalinės energetikos ir komunalinių paslaugų reguliavimo komisijos 5 straipsnis, kiek tai susiję su draudimu valstybės įstaigoms kištis į reguliavimo institucijos veiklą.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

11.1 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Peržiūrėtos Ukrainos nacionalinės transporto strategijos iki 2030 m. priėmimas

Susijusi reforma / investicijos: 1 reforma. Visapusiškas transporto sektoriaus planavimas

Finansavimo šaltinis: paskolos

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede 11.1 veiksmo reikalavimas yra:

„Ukrainos ministrų kabineto įsakymo dėl Ukrainos nacionalinės transporto strategijos iki 2030 m. atnaujinimo priėmimas. Strategijoje daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms sritims:

— *konkurencingos ir veiksmingos transporto sistemos atkūrimas ir plėtra pagal ES politiką ir standartus, visų pirma susijusius su transeuropiniais transporto tinklais ir tarptautiniu ir Europos lygmenimis nustatytais transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslais (be kita ko, plėtojant geležinkelių, kelių ir vidaus vandenų kelių maršrutus, įtrauktus į TEN-T tinklo orientacinius žemėlapius, transporto sistemos valdymo skaitmenizavimą ir kt.);*

— *kokybiškas keleivių vežimas ir netrukdomas judumas;*

— žmonėms ir aplinkai saugus, tvarus ir efektyviai energiją vartojantis transportas.“

11.1 veiksmas yra vienintelis veiksmas, numatytas pagal 11 skyriaus („Transportas“) 1 reformą. Jis susijęs su 11.7 veiksmu, pagal kurį numatoma investuoti bent 350 mln. EUR į transporto infrastruktūrą, laikantis pagal 11.1 veiksmą priimtos strategijos.

Pateikti įrodymai

1) Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2) 2024 m. gruodžio 27 d. ministrų kabineto įsakymo Nr. 1550 *„Dėl Ukrainos nacionalinės transporto strategijos iki 2030 m. patvirtinimo ir jos įgyvendinimo 2025–2027 m. priemonių plano patvirtinimo“* kopija;

3) prie 2024 m. gruodžio 27 d. įsakymo Nr. 1550 pridėtos Ukrainos nacionalinės transporto strategijos iki 2030 m. kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 11.1 veiksmo elementus.

2024 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1550 ministrų kabinetas priėmė peržiūrėtą Ukrainos nacionalinę transporto strategiją iki 2030 m. Ja pakeičiama ankstesnė 2018 m. gegužės mėn. priimta strategija.

Šiame strateginiame dokumente daugiausia dėmesio skiriama ES politiką ir standartus atitinkančios konkurencingos ir veiksmingos transporto sistemos atkūrimui ir plėtrai, pradedant nuo transporto infrastruktūros atkūrimo poreikių įvertinimo. Bus peržiūrėtas valstybės vykdomas natūralių monopolijų transporto srityje reglamentavimas. Bus užtikrintos vienodos, nediskriminacinės ir skaidrios patekimo į transporto rinką sąlygos. Kelių su transportu susijusių sričių (visų pirma aviacijos, kelių, geležinkelių ir jūrų transporto) nacionalinės teisės aktai bus suderinti su tarptautiniais standartais ir ES *acquis*.

Strategijoje ypatingas dėmesys skiriamas transeuropiniams transporto tinklams (TEN-T) ir geležinkelių, kelių ir vidaus vandenų kelių, kurie įtraukti į TEN-T tinklo žemėlapius, plėtrai.

Strategija dera su tarptautiniais ir ES transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslais. Joje pabrėžiama, kad reikia daryti pažangą kuriant tvaresnę ir ekologiškesnę transporto sistemą, atsižvelgiant į atitinkamus ES teisės aktus ir ES tikslą iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. Ja siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi Paryžiaus susitarimo ir Ukrainos klimato teisės aktų. Jos tikslas – kad bendro kelių, aviacijos, vandens transporto ir geležinkelių transporto sektoriuose išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas siektų iki 33 proc., palyginti su 1990 m., arba iki 90 proc., palyginti su 2021 m. lygiu. Norint įgyvendinti šį laukiamą rezultatą, į strategiją įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama modernizuoti transporto priemonių parką ir sudaryti sąlygas naudoti alternatyviuosius degalus, atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir elektrines transporto priemones, taip pat modernizuoti ir plačiau naudoti viešąjį transportą.

Į šį strateginį dokumentą įtrauktos nuostatos dėl transporto valdymo skaitmenizacijos. Tai, be kita ko, elektroninės informacijos apie krovinių vežimą ir elektroninės rinkliavos sistemos įdiegimas. Be to, Ukraina palaipsniui įdiegs Europos geležinkelių eismo valdymo sistemą (ERTMS) ir skaitmenines priemones, skirtas pajėgumams sienos perėjimo punktuose didinti.

Strategijoje aprašoma, kaip bus plėtojamas aukštos kokybės keleivių vežimas ir nevaržomas judumas (pvz., plėtojant keleivių terminalus, transporto mazgus ir dviračių takus), siekiant pagerinti įvairių rūšių transporto jungtis. Ja taip pat siekiama, kad viešasis transportas taptų prieinamesnis neįgaliesiems ir kitoms mažo judumo grupėms. Iki 2030 m. turi būti užtikrintas 60 proc. transporto infrastruktūros prieinamumas. Prieinamų viešųjų transporto priemonių dalies miesto autobusų transporto sektoriuje padidėjimas turėtų siekti iki 70 proc. Be to, bus sukurta nepriklausoma transporto avarijų tyrimo organizacija ir įdiegta ES teisės aktus atitinkanti geležinkelių saugos valdymo sistema.

Šia strategija Ukraina taip pat siekia pagerinti transporto sistemos saugumą savo žmonėms ir aplinkai. Joje siūlomos kelios kelių eismo ir laivybos saugumo didinimo priemonės. Tai, be kita ko, griežtesnis taisyklių laikymosi užtikrinimas. Pavyzdžiui, inžineriniai sprendimai, kuriais užtikrinamas priverstinis greičio mažinimas ir eismo srautų atskyrimas, padės pagerinti kelių saugumą ir siekti tikslo iki 2030 m. 50 proc. sumažinti transporto katastrofų skaičių.

Strategijoje pripažįstama, kad planuojant, projektuojant ir statant transporto infrastruktūrą svarbu sumažinti neigiamą kelių ir transporto infrastruktūros poveikį aplinkai ir atsižvelgti į aplinkosaugos aspektus. Taip skatinama naudoti tvarų ir efektyviai energiją vartojantį transportą. Remdamiesi ES miestų pavyzdžiais ir derindami juos su TEN-T miestų transporto mazgų metodu, miestai parengs ir įgyvendins tvaraus judumo mieste planus. Bus padidinta elektra varomų transporto priemonių dalis ir skatinama plėtoti įkrovimo infrastruktūrą. Strategijoje nustatyti miesto autobusų parko atnaujinimo, didesnio alternatyviųjų ir atsinaujinančiųjų išteklių degalų naudojimo ir kelių transporto priemonių išmetamų teršalų kiekio sumažinimo, siekiančio iki 23 proc., palyginti su 1990 m., tikslai.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

11.2 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Pasienio su ES valstybėmis narėmis ir Moldovos Respublika infrastruktūros kūrimo ir plėtojimo iki 2030 m. strategijos priėmimas

Susijusi reforma / investicijos: 2 reforma. Ukrainos eksporto logistikos potencialo plėtojimas

Finansavimo šaltinis: paskolos

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede 11.2 veiksmo reikalavimas yra:

„Pasienio su ES valstybėmis narėmis ir Moldovos Respublika infrastruktūros kūrimo ir plėtojimo iki 2030 m. strategijos priėmimas. Strategijoje daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms sritims:

— *sienos perėjimo punktų, esančių pasienyje su Lenkija, Slovakija, Vengrija ir Rumunija, atstatymas;*

— *aptarnavimo zonų tinklo sukūrimas;*

— *sienos kirtimo procedūrų supaprastinimas (skaitmenizacija ir bendros kontrolės įvedimas) pagal ES standartus.*“

11.2 veiksmas yra vienintelis veiksmas, numatytas pagal 11 skyriaus („Transportas“) 2 reformą.

Pateikti įrodymai

1) Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2) 2024 m. gruodžio 24 d. ministrų kabineto įsakymo Nr. 1337-p *„Dėl pasienio su ES valstybėmis narėmis ir Moldovos Respublika infrastruktūros kūrimo ir plėtojimo iki 2030 m. ir jos įgyvendinimo 2024–2030 m. priemonių plano patvirtinimo“* kopija;

3) prie 2024 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1337-p pridėtos Pasienio su ES valstybėmis narėmis ir Moldovos Respublika infrastruktūros kūrimo ir plėtojimo iki 2030 m. strategijos kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 11.2 veiksmo elementus.

2024 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1337-p ministrų kabinetas priėmė Pasienio su ES valstybėmis narėmis ir Moldovos Respublika infrastruktūros kūrimo ir plėtojimo iki 2030 m. strategiją. Šioje strategijoje daugiausia dėmesio skiriama kelių ir geležinkelių sienų perėjimo punktų plėtrai.

Strategijoje labai daug dėmesio skiriama sienų perėjimo punktų pasienyje su Vengrija, Lenkija, Rumunija, Slovakija ir Moldovos Respublika atstatymui. Ja siekiama rekonstruoti arba modernizuoti 17 sienos perėjimo punktų ir prie ES sienų įrengti 12 naujų punktų. Joje taip pat teikiama pirmenybė transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) maršrutų pasienio infrastruktūros plėtrai.

Strategijoje kalbama apie paslaugų zonų tinklo sukūrimą. Jos bus kuriamos sienos perėjimo punktuose ir jose sienas kertantiems asmenims bus teikiamos pagrindinės paslaugos, pavyzdžiui, maitinimas, medicininė priežiūra, prekyba, draudimas, apgyvendinimas, transporto priemonių techninė priežiūra ir degalai bei transporto priemonių stovėjimo aikštelės. Paslaugų zonose bus įrengtos skaitmeninės sienos kirtimo supaprastinimo sistemos, pavyzdžiui, elektroninės sienos kirtimo eilės ir sistema „eCherga“. Prieš pradedant su tinklu susijusius darbus bus atlikta esamos infrastruktūros poreikių ir būklės analizė.

Strategija siekiama supaprastinti ES standartus atitinkančias sienų kirtimo procedūras (skaitmenizacijos ir bendros kontrolės, kuri suprantama kaip suderinti kontrolės veiksmai, įdiegimą). Kalbant apie skaitmenizaciją, išplėsta sistemos „eCherga“ taikymo sritis, o strategijos tikslas – įdiegti transporto priemonių eilių valdymo visuose sienos perėjimo punktuose sistemą. Ukraina taip pat turėtų įdiegti naują įrangą, pavyzdžiui, vaizdo kontrolės, judančių transporto priemonių svėrimo ir skenavimo sistemas, kartu užtikrindama visų kontrolės operacijų metu naudojamų informacinių ir ryšių sistemų operatyvinį integravimą.

Ukraina siekia sudaryti bendradarbiavimo susitarimus su kaimyninių ES valstybių narių (Vengrijos, Lenkijos, Rumunijos ir Slovakijos) vyriausybėmis, kuriais būtų nustatytos suderintos ir ES standartus atitinkančios kontrolės priemonės.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

12.1 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Žemės ūkio ir kaimo plėtros strategijos iki 2030 m. priėmimas

Susijusi reforma / investicijos: 1 reforma. Žemės ūkio ir kaimo plėtros institucinės sistemos suderinimas su ES politika

Finansavimo šaltinis: paskolos

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede pateiktame veiksmų aprašyme 12.1 veiksmas aprašytas taip:

„Žemės ūkio ir kaimo plėtros strategijos iki 2030 m. priėmimas. Strategijoje daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms sritims:

— *Ukrainos žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos pritaikymas prie pasirengimo narystei ES aplinkybių ir ypač Ukrainai susirūpinimą keliančios sritys, pavyzdžiui, žemės reforma, drėkinimas, atsigavimas po karo ir parama vystymuisi;*

— *institucijų ir gebėjimų stiprinimas siekiant sukurti būtinas sistemas;*

— *žemės ūkio maisto produktų žemės ūkio ir sanitarijos bei fitosanitarijos priemonių teisės aktų ir gebėjimų derinimo su ES standartais proceso paspartinimas;*

— *smulkių gamintojų ir kaimo bendruomenių vystymosi skatinimas;*

— *aplinkos ir klimato politikos veiksmų bazinio lygio ir tikslų nustatymas, įrodymais pagrįsto programavimo ir patikimo finansų valdymo bei kontrolės pajėgumų kūrimas.“*

12.1 veiksmas yra pirmas 12 skyriaus („Žemės ūkio maisto produktų sektorius“) 1 reformos įgyvendinimo veiksmas. Po jo bus įgyvendinamas 12.2 veiksmas dėl ūkių tvarumo duomenų tinklo (ŪTDT) sistemos sukūrimo (turi būti įvykdytas iki 2027 m. I ketv.).

Pateikti įrodymai

1. Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2. 2024 m. lapkričio 15 d. Ukrainos ministrų kabineto potvarkio Nr. 1163-r „Dėl Ukrainos žemės ūkio ir kaimo vietovių plėtros strategijos iki 2030 m. patvirtinimo ir jos įgyvendinimo 2025–2027 m. priemonių plano patvirtinimo“ kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 12.1 veiksmo elementus.

Bendras šios reformos tikslas – nustatyti strateginius nacionalinius prioritetus, įskaitant prioritetus, susijusius su tolesniu suderinimu su ES praktika, normomis ir taisyklėmis. 2024 m. lapkričio 15 d. ministrų kabinetas priėmė potvarkį Nr. 1163-r *„Dėl Ukrainos žemės ūkio ir kaimo vietovių plėtros strategijos iki 2030 m. patvirtinimo ir jos įgyvendinimo 2025–2027 m. priemonių plano patvirtinimo“*. Strategijoje išdėstyta žemės ūkio ir kaimo plėtros politika, kuria sudaromos tolesnės sąlygos Ukrainai įstoti į ES, ir remiama konkurencingo, tvaraus ir diversifikuoto žemės ūkio sektoriaus plėtra. Joje daugiausia dėmesio skiriama žemės reformai, drėkinimui, atkūrimui po karo ir paramai plėtrai. Šia strategija siekiama: atkurti ir toliau plėtoti hidraulinius įrenginius, kad būtų užtikrinamas veiksmingas vandens tiekimas; pašalinti sausumos minas iš žemės ūkio paskirties plotų ir pašalinti kitus karinių operacijų padarinius.

Į strategiją ir jos priemonių planą įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama stiprinti žemės ūkio politikos ir maisto ministerijos gebėjimus analizuoti ir formuoti politiką, taip pat integruotis į ES. Įgyvendinant šią strategiją planuojama integruoti valstybinį žemės ūkio registrą į ES žemės ūkio duomenų tinklą ir pagerinti sąveiką tarp šio registro ir Ukrainos finansų įstaigų, įskaitant dalinių kredito garantijų žemės ūkyje fondą. Joje taip pat numatoma: atlikti teisės aktų pakeitimus siekiant įsteigti mokėjimo agentūrą, kuri užtikrintų, kad valstybės parama žemės ūkio produktų gamintojams būtų išmokama laiku ir tikslingai; sukurti veikiančią su plotu susijusių išmokų administracinę ir kontrolės sistemą ir įdiegti įvairias rinkos ir investicines priemones.

Strategijoje planuojama paspartinti teisės aktų suderinimą su ES standartais, pirmenybę teikiant Asociacijos susitarimo reikalavimams. Pirmenybė teikiama sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių teisės aktų suderinimui su ES standartais. Šis suderinimas turi būti atliekamas dviem etapais: iš pradžių 2025–2027 m., o vėliau 2028–2030 m.

Strategija skatinamas smulkių gamintojų ir kaimo bendruomenių vystymasis. Konkrečiai planuojama patvirtinti supaprastintą ir vieningą dalyvavimo biudžeto programose procedūrą ir perskirstyti išmokas smulkiesiems gamintojams, taip pat supaprastinti prieigą prie skaitmeninio ūkininkavimo, kad būtų padidintas ūkių našumas ir optimizuotas cheminių medžiagų naudojimas. Joje taip pat numatoma 2025 m. parengti nacionalinę kaimo vietovių plėtros programą, už kurią būtų atsakinga Žemės ūkio politikos ir maisto ministerija, atsižvelgiant į ES programos LEADER principus.

Strategijoje ir priemonių plane nustatyti aplinkos ir klimato politikos atskaitos scenarijai ir tikslai iki 2030 m. Jie bus įrodymais pagrįsto programavimo, finansų valdymo ir kontrolės pajėgumų pagrindas. Šie tikslai ir iniciatyvos – tai, be kita ko, perdirbtų žemės ūkio atliekų kiekio ir perdirbto maisto pramonės atliekų kiekio didinimas; žemės ūkio paskirties žemės tankumas; žemės ūkio paskirties žemės, kurioje vykdoma ekologinė gamyba, dalis ir drėkinimo komplekso plėtra. Visi šie tikslai ir iniciatyvos turėtų sušvelninti neigiamą klimato kaitos poveikį.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

12.5 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Teisės akto dėl valstybinio žemės ūkio registro įsigaliojimas

Susijusi reforma / investicijos: 4 reforma. Oficialaus viešojo elektroninio ūkių registro tobulinimas

Finansavimo šaltinis: paskolos

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede 12.5 veiksmo reikalavimas yra:

„Ukrainos įstatymo dėl valstybinio žemės ūkio registro įsigaliojimas. Įstatyme daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms sritims:

— *valstybinis žemės ūkio registras (SAR) pripažįstamas oficialiu viešuoju elektroniniu registru žemės ūkio politikos ir apsirūpinimo maistu saugumo srityje, kuriame reglamentuojami privalomi jo elementai, pavyzdžiui, jo administravimo procedūra, jo duomenų apibrėžimas, trečiųjų šalių prieiga;*

— *SAR aprėptis išplečiama, kad būtų galima registruoti ir įtraukti informaciją apie suinteresuotuosius subjektus visose žemės ūkio vertės grandinėse, pavyzdžiui, žemės ūkio produktų gamintojus, maisto perdirbėjus, vandens naudotojus;*

— *išplečiamos SAR funkcijos; tai išankstinė finansinės paramos teikimo sąlyga, taip sudarant sąlygas tikslingai nukreipti techninę pagalbą, apimant kitas administracines paslaugas, analitinės informacijos įvedimą;*

— *registracija SAR yra išankstinė sąlyga norint gauti bet kokios rūšies viešąją paramą žemės ūkio maisto produktų sektoriuje;*

— *privaloma skelbti bet kokių valstybės paramos programų sektoriuje, įgyvendinamų pagal SAR, paramos gavėjų registrą.“*

12.5 veiksmas yra pirmas 12 skyriaus („Žemės ūkio maisto produktų sektorius“) 4 reformos įgyvendinimo veiksmas. Po to bus įgyvendinamas 12.6 veiksmas dėl valstybės paramos įgyvendinimo ataskaitos paskelbimo per viešąjį žemės ūkio registrą (turi būti įvykdytas iki 2026 m. I ketv.).

Pateikti įrodymai

1) Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2) 2024 m. lapkričio 19 d., Ukrainos įstatymo Nr. 3980-IX *„Dėl informacinės ir ryšių sistemos „Valstybinis žemės ūkio registras““* kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 12.5 veiksmo elementus.

Šios pagal planą numatytos reformos tikslas – oficialiai įtvirtinti ir patobulinti oficialų viešąjį elektroninį ūkių registrą (t. y. valstybinį žemės ūkio registrą). 2024 m. rugsėjo 19 d. Ukrainos parlamentas priėmė Ukrainos įstatymą Nr. 3980-IX *„Dėl informacinės ir ryšių sistemos „Valstybinis žemės ūkio registras““*. Šis įstatymas įsigaliojo 2025 m. sausio 18 d.

Įstatyme nustatytas teisinis, organizacinis ir finansinis valstybinio žemės ūkio registro sukūrimo ir veikimo pagrindas. Valstybinis žemės ūkio registras pripažįstamas oficialiu viešuoju elektroniniu žemės ūkio politikos ir apsirūpinimo maistu saugumo srities registru. Įstatyme nustatyta, kad registro informacija yra viešai prieinama. Juo reglamentuojamos valstybinio žemės ūkio registro administravimo procedūros ir pateikiamos duomenų ir trečiųjų šalių prieigos apibrėžtys.

Valstybinio žemės ūkio registro taikymo sritis buvo išplėsta įtraukus informaciją apie visos žemės ūkio vertės grandinės suinteresuotuosius subjektus. Naudojantis jo funkcijomis galima tikslingai nukreipti techninę pagalbą, kitas administracines paslaugas ir įvesti analitinę informaciją. Dabar registruotis valstybiniame žemės ūkio registre privaloma norint gauti valstybės paramą, paramą iš vietos biudžetų, tarptautinę techninę pagalbą, dotacijas žemės ūkiui ir naudotis kitomis paramos programomis. Įstatyme nustatyta, kad privaloma skelbti valstybinio žemės ūkio registro informaciją apie finansinės paramos gavėjus.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai

13.1 veiksmas

Veiksmo pavadinimas: Teisės akto dėl Ukrainos nacionalinės mineralinių išteklių bazės plėtros programos peržiūros iki 2030 m. įsigaliojimas

Susijusi reforma / investicijos: 1 reforma. Strateginio planavimo stiprinimas ir optimalios strateginiams investuotojams skirtos sistemos užtikrinimas

Finansavimo šaltinis: negrąžintina parama

Kontekstas

Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede pateiktame veiksmų aprašyme 13.1 veiksmas aprašytas taip:

„Ukrainos įstatymo dėl Ukrainos nacionalinės mineralinių išteklių bazės plėtros programos peržiūros iki 2030 m. pakeitimų įsigaliojimas. Įstatyme daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms sritims: – valstybės kompensacijų už geologinę zoną fondo numatymas; – gavybos teritorijos tikslų prioritetų nustatymas pagal ES strategijas; – strateginių ir ypatingos svarbos žaliavų terminų apibrėžimas, poreikis reguliariai atlikti metodinį jų tiekimo saugumo lygio rizikos vertinimą ir šalių partnerių grupės apibrėžimas.“

13.1 veiksmas yra pirmas13 skyriaus („Ypatingos svarbos žaliavų valdymas“) 1 reformos įgyvendinimo veiksmas. Po jo bus įgyvendinamas 13.2 veiksmas dėl Ukrainos ypatingos svarbos žaliavų atsargų tikrinimo naudojant tarptautinę klasifikacijos sistemą ataskaitos paskelbimo (turi būti įvykdytas iki 2025 m. III ketv.). Rezultatai pateikiami investuotojams.

Pateikti įrodymai

1) Santraukos dokumentas, kuriame tinkamai pagrindžiama, kaip veiksmas buvo tinkamai įvykdytas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo priede nustatytus reikalavimus;

2) 2024 m. gruodžio 18 d. Ukrainos įstatymo Nr. 4154-IX *„Dėl tam tikrų Ukrainos teisėkūros aktų dėl Ukrainos nacionalinės mineralinių išteklių bazės plėtros programos atnaujinimo iki 2030 m. ir tam tikrų klausimų, susijusių su strateginės ir ypatingos svarbos naudingosiomis iškasenomis ir komponentais, sureguliavimo pakeitimų“* kopija.

Analizė

Ukrainos valdžios institucijų pateiktas pagrindimas ir esminiai įrodymai apima visus 13.1 veiksmo elementus.

Bendras šios reformos tikslas – pritraukti investicijų į ypatingos svarbos žaliavų gavybos ir perdirbimo sritis. 2024 m. gruodžio 18 d. Ukrainos parlamentas priėmė Ukrainos įstatymą Nr. 4154-IX dėl Ukrainos nacionalinės mineralinių išteklių bazės plėtros programos peržiūros iki 2030 m. pakeitimų. Šis įstatymas įsigaliojo 2025 m. sausio 17 d.

Nacionalinės mineralinių išteklių bazės plėtros programos tikslas – teikti itin profesionalią mokslinę paramą visų rūšių ir etapų geologinio žvalgymo veiklai ir parengti pažangiausias metodikas, atitinkančias aktualias ES taisykles ir tarptautinius geriausios patirties šioje srityje pavyzdžius. Taip bus galima reikšmingai pagerinti jų veiksmingumą bei kokybę ir užtikrinti tvarią plėtrą.

Įstatymu įsteigiamas valstybės kompensacijų už geologinę zoną fondas ir nurodomi jo biudžeto sudarymo šaltiniai. Tikimasi, kad įgyvendinant šią programą bus vykdomos priemonės, nustatytos 2021 m. liepos 13 d. sudarytame Europos Sąjungos ir Ukrainos susitarimo memorandume dėl strateginės partnerystės žaliavų srityje (toliau – susitarimo memorandumas).

Įstatymu iš dalies pakeičiamas Ukrainos podirvio kodeksas (toliau – kodeksas) dėl strateginės svarbos naudingųjų iškasenų sąrašo ir ypatingos svarbos naudingųjų iškasenų ir komponentų sąrašo sudarymo. Naujomis kodekso nuostatomis nustatomos sąlygos dėl metalų rūdų ir nemetalų mineralų bei jų naudingų komponentų įtraukimo į strateginės ir ypatingos svarbos naudingųjų iškasenų ir komponentų sąrašus.

Įstatyme nustatyta, kad, remdamasis centrinės vykdomosios institucijos pasiūlymu, ministrų kabinetas patvirtina: naudingųjų iškasenų įtraukimo į strateginių ir ypatingos svarbos naudingųjų iškasenų sąrašus metodiką; atitinkamų mineralinių žaliavų ir (arba) iš šių mineralinių žaliavų perdirbtų produktų tiekimo sutrikimų kritiškumo įvertinimą ir rekomendacijas dėl priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią tiekimo sutrikimams, kurias ministrų kabinetas turi patvirtinti, kai centrinė vykdomoji institucija pateikia pasiūlymą.

Užtikrinamas ir skatinamas bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis. Valstybinę geologinių tyrimų politiką įgyvendinanti vykdomoji institucija dalyvaus Europos šalių geologinių tyrimų asociacijos veikloje. Susitarimo memorandume numatyti veiksmai su ES ir susitarimai su kitomis šalimis bus įgyvendinami kaip šios programos dalis.

Komisijos vertinimas: įvykdyta tinkamai